

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری صاد
مدیر مسئول و سردبیر: محمدرضا شفیعی
دبیر تحریریه: امیر افشار فتوحی
گرافیک و صفحه آر: سعید غفوری

www.rooznamehsaba.com
rooznamehsaba

تهران - خیابان آیت الله مدنی - کوچه خجسته منش - پلاک ۵
تلفن: ۶-۷۷۵۸۲۴۲۲ فکس: ۷۷۵۴۸۲۴۵
چاپ: موسسه فرهنگی خراسان
توزیع: نشر گستر امروز

معصومه دهقان

گفت‌وگو

محمد همتی تنها با دو فیلم حرفه‌ای، مسیر فیلم‌سازی‌اش را با جسارت، تنوع ژانری و نگاه متفاوت به روایت پیش می‌برد. او پس از فیلم «هرس»، در دومین تجربه خود، فیلم کوتاه «تاداسانا» را ساخته که اقتباسی هوشمندانه از ادبیات معاصر است و داستانی عجیب اما آشنا را در قالب کمدی سیاه روایت می‌کند. در این گفت‌وگو، همتی درباره ایده‌های فیلم، چالش‌های تولید، انتخاب بازیگران و نگاهش به آینده سینما صحبت می‌کند.

در ابتدا کمی از پیشینه هنری تان برای ما بگویید.

دانشگاه هنر رشته کارگردانی خوانده‌ام. فعالیت‌م از بازیگری تئاتر شروع شد. حدود پنج‌شش نمایش اجرا کردم و بعد دستگیری کارگردان‌هایی مثل علی‌اکبر علیزاد و علی شمس را داشتم. اولین فیلم کوتاه حرفه‌ای‌ام سال ۱۴۰۱ ساخته شد به نام «هرس» که در جشنواره سی‌ونهم فیلم کوتاه تهران حضور داشت. این فیلم در ژانر درام اجتماعی بود و داستان کودکی را روایت می‌کرد که در هفت‌سالگی ختنه می‌شود. دومین فیلم «تاداسانا» است که با فضای کاملاً متفاوتی نسبت به فیلم اولم ساخته شده. «تاداسانا» یک فیلم کمدی سیاه است که اقتباسی آزاد از داستان «ترس‌های بی‌مورد» نوشته فرناندو سورنتینو از کتاب «مردی که عادت دارد با چتر بکوبد بر سرم» با ترجمه محمدرضا فرزاد است. تلاش کردیم این داستان را در جغرافیای خودمان ایرانیزه کنیم.

چه چیزی باعث شد که به سراغ چنین موضوع متفاوت و خاصی بروید؟

واقعیتش من همیشه علاقه‌مند به ژانرهای فانتزی و کمدی بودم و دوست داشتم تجربه‌ام در این حوزه‌ها بیشتر شود. در داستان‌هایی که می‌خواندم، همیشه دغدغه این را داشتم که ادبیات خوب باید به تصویر کشیده شود. داستان «ترس‌های بی‌مورد» را چند ماه قبل خوانده بودم و در ذهنم بود که چقدر قابلیت تبدیل شدن به فیلم کوتاه را دارد.

خلاصه داستان «تاداسانا» را بفرمایید لطفاً.

داستان فیلم درباره معلمی است که بعد از ظهرها در سالن زیبایی همسرش کار می‌کند. روزی عنکبوتی وارد شلوارش می‌شود و او از ترس هیچ حرکتی نمی‌کند. انفعالش باعث مشکلات دیگران می‌شود. این سکون برای من جالب بود، چون در زندگی واقعی هم بارها دیده‌ام که آدم‌ها در موقعیت‌های سخت ایستایمانند.

نام «تاداسانا» از کجا آمده است؟

«تاداسانا» ریشه در سانسکریت و آیین هندو دارد و به معنای

«کوه ثابت» یا «ایستادن صحیح» است. این حالت شبیه حرکت شخصیت اصلی است و دیگر کاراکترها فکر می‌کنند او یوگا انجام می‌دهد، چون سکونش همانند حالت یوگا به نظر می‌رسد.

در کارگردانی این فیلم از چه تکنیک‌ها یا رویکردهایی استفاده کردید؟
قبل از ساخت، فیلم‌های کمدی و فانتزی زیادی دیدم و در طراحی صحنه تلاش کردم المان‌های رنگی و آشنایی‌زایی شده استفاده کنم. هرچند فضای کلی رئالیستی است، کمی نگاه فانتزی هم دارد.

انتخاب بازیگران چگونه انجام شد؟

خوش‌شانس بودم که خودم تئاتری بودم و تجربه بودم در تئاتر داشتم. نقش اول را رامین سیاردرشتی بازی می‌کند که از بازیگران مطرح تئاتر و سینماست و با ایده فیلم بسیار استقبال کرد. خانم نگین فیروزمنش هم که نقش زن را بازی می‌کند، پیش‌تر کارش را دیده بودم و انتخابش کردم. بقیه بازیگران عمدتاً از تئاتر هستند و نویسنده نیز تینا عالی‌داعی است که بیشتر در حوزه نویسندگی فعال است ولی این بار بازیگری هم کرد.

کار را چطور و با چه حمایتی ساختید؟

این فیلم کاملاً مستقل ساخته شد. متأسفانه در زمان ساخت بودجه‌ای نداشتیم و وقتی هم دنبال حمایت از انجمن‌ها و نهادهای دولتی رفتیم، اعلام کردند اولویت آن‌ها مضامین دیگری است و برای کارهای فانتزی حمایت نمی‌کنند. بنابراین بیشتر سرمایه شخصی گذاشته شد و حتی برای پوشش هزینه‌ها مجبور شدم وام بگیرم، چون واقعا این فیلم برایم اهمیت داشت و دوست داشتم ساخته شود.

چه چالش‌هایی در تولید داشتید؟

چالش بزرگ خاصی نبود چون قبل از فیلم‌برداری سعی کردم همه‌چیز را چک کنم. ولی بزرگ‌ترین چالش، فشار زمانی بود. لوکیشن فیلم فقط چهار روز وقت داده بود و اگر یک روز

تاداسانا

جهت کننده و کارگردان: محمد همتی

محمد همتی، کارگردان فیلم کوتاه «تاداسانا» در گفت‌وگو با صبا

تجربه‌ای مستقل

و جسورانه در کمدی سیاه

اضافه‌تر داشتیم، با آرامش بیشتری کار می‌کردیم. روز آخر مجبور شدیم در بیست‌ودو ساعت کار کنیم که خیلی سخت بود.

روند نگارش و پیش‌تولید چقدر طول کشید؟

فرایند کامل از ایده تا خروجی نهایی حدود ۱۵ ماه طول کشید. نگارش فیلمنامه حدود سه ماه بود که با همکاری خانم عالی‌داعی انجام شد. هفت نسخه بازنویسی داشتیم. پنج‌شش ماه هم به دنبال تهیه‌کننده بودم تا بتوانم فقط با سرمایه شخصی نسازم، اما نشد. در نهایت با پس‌انداز و وام خودم کار را پیش بردم.

بازخوردها چطور بوده است؟

قبل از اکران، فیلم را به افرادی نشان دادم که ربطی به سینما ندارند تا واکنش طبیعی آن‌ها را ببینم. بیشتر از فضا و ایده فیلم خوششان آمد و گفتند مدلی شبیه این کمتر دیده‌اند. در سینمای ایران معمولاً بین دو ژانر اجتماعی و کمدی محصور شده‌ایم و فیلم‌های کمدی سیاه خیلی کم ساخته می‌شوند.

دیدگاه‌تان درباره جشنواره فیلم کوتاه تهران چیست و چقدر برایتان اهمیت دارد؟

برای ما که فیلم کوتاه می‌سازیم، جشنواره فیلم کوتاه تهران مهم‌ترین پلتفرم عرضه آثار است. حضور در این جشنواره هم اعتبار زیادی دارد و انگیزه‌بخش است. آقای بهروز شعبی هم گفته بودند که حضور فیلم‌سازان در جشنواره خودش به جشنواره اعتبار می‌بخشد. من نزدیک هشت سال است که این جشنواره را دنبال می‌کنم و بسیار دوستش دارم. حضور در جشنواره برای آینده حرفه‌ای و ساخت فیلم بلند تأثیرگذار است.

اگر فیلمتان در جشنواره نامزد یا برنده نشود، ناامید نمی‌شوید؟

نه، من این‌طور نیستم. همیشه برای فیلم‌سازی آمده‌ام و الان هم مشغول نوشتن کار بعدی هستم. این جشنواره یکی از قدم‌هاست و مسیر ادامه دارد. هر کس جایی در مسیرش موفق می‌شود؛ یکی با فیلم اول، یکی با فیلم دوم و...

برنامه‌ای برای ساخت فیلم بلند دارید؟

بله، حتماً. دوست دارم فیلم بلند بسازم. ترجیح می‌دهم با دست پر وارد فیلم بلند شوم و ژانرهای مختلف را تجربه کنم. مثلاً یک فیلم اجتماعی یا یک کمدی را در سه ژانر مختلف ساخته باشم.

آیا پراکندگی لوکیشن داشتید یا همه در یک لوکیشن بود؟

خیر، این فیلم تک‌لوکیشن است و تمام اتفاقات در فضای داخلی می‌گذرد، فقط یک نما بیرونی هم داریم.

برنامه‌ای برای جشنواره‌های خارجی هم دارید؟

بله، قصد داریم فیلم را به جشنواره‌های خارجی هم ارسال کنیم، چون کار در مردادماه به پایان رسید، منتظریم بودجه‌ای جمع شود تا این مرحله انجام شود.

فیلمی